

KOPIOSTOS ÅR 2020

Årets illustratör,
Aliina Kauranne
framhäver
bildkonstnärernas
roll i att väcka
en samhällelig
diskussion
s. 21

Som frilansare har
sportjournalisten och
-kommentatorn
Kaj Kunnas kunnat dra
ner på livstempot
s. 22

Manusförfattare och
regissör Suvi West
känner ansvar för att
vissa historier blir
berättade
s. 23

Det finns vanligtvis
inga människor på
bilder av arkitektur.
Den mänskliga
närvaron som jag
inkluderar i dessa
rum gör bilderna
annorlunda.

– Elina Brotherus, Fotokonstnär

➔ Läs mer

INNEHÅLL

ÅR 2020

- 4 Verkställande direktörens översikt: Ett bra år i skuggan av corona
- 5 Upphovsrättsdirektivet införs i finländsk lagstiftning
- 6 Höjdpunkter
- 7 Verksamhetsmiljön: Den kreativa branschen drabbades av coronapandemin och ökade användningen av digitala tjänster

PRODUKTER OCH TJÄNSTER

- 9 Licenser täckte användningen under undantagstillståndet
- 10 Smidigt på nätet tillsammans med den kreativa branschen
- 11 Året för att utveckla undersökningsarbetet
- 12 Kotiputarha-tidskriften fick hjälp med sina webbsidor från ©-info

AVRÄKNINGAR OCH BIDRAG

- 14 66 miljoner euro till den kreativa branschen
- 15 AVEK: Växerverkan i hemlandet och ute i världen
- 16 AVEK stödjer den mångsidiga inhemska AV-kulturen
- 17 Ekonomi: Ersättningsintäkter 54 miljoner euro

MÖTEN

- 21 Visuell kultur skapar vår uppfattning om världen
- 22 Sportjournalist Kaj Kunnas vill sätta det goda i omlopp
- 23 Det finns historier som måste berättas högt

VI ÄR KOPIOSTO

- 25 Vi tar hand om välfärden inom den kreativa branschen
- 26 Organisation och medlemsorganisationer
- 27 Arbete med ett syfte

”
**I en bok kan man
skriva en drake
utan att någon
kommer och säger
att vi inte har råd
med det.**

– Antti Holma,
skådespelare och författare

ÅR 2020

- 4 Verkställande direktörens översikt:
Ett bra år i skuggan av corona
- 5 Upphovsrättsdirektivet införs i finländsk lagstiftning
- 6 Höjdpunkter
- 7 Verksamhetsmiljön: Den kreativa branschen
drabbades av coronapandemin och
ökade användningen av digitala tjänster

ETT BRA ÅR I SKUGGAN AV CORONA

Trots coronapandemin var Kopiostos år 2020 överraskande positivt: distansarbetet förlöpte väl, inkomsterna ökade och påverkningsarbetet gick framåt.

Coronaåret visade att både vår egen verksamhet och våra licensprodukter är flexibla på det sätt som undantagssituationer förutsätter.

ARBETE, UNDERVISNING OCH VÄXELVERKAN PÅ DISTANS

I våras var det överraskande lätt att övergå och anpassa sig till distansarbetet. Vi hade redan tidigare arbetat hemifrån och därför var vi förberedda. Besök vid läroanstalter och evenemang som vanligtvis hör till vår verksamhet eliminerades i praktiken, men vi började snabbt hålla kontakt med våra intressentgrupper och både utbilda och delta i evenemang på nätet.

Våra licensprodukter visade sig fungera också i det nya läget. Utvecklingsarbetet av licensiering som vi hade gjort under årens lopp möjliggjorde användningen av materialet i distansundervisning, samtidigt som man i flera länder var tvungna att vända sig till tillfälliga lösningar eller även att blunda för användning av upphovsrättsskyddade verk utan tillstånd.

PENGAR SNABBT SOM STÖD

Ekonomiskt sett påverkade coronapandemin nästan inte alls Kopiostos verksamhet år 2020. Inkomsterna från licensiering var till och med lite större än budgeterat och samtidigt var verksamhetens utgifter mindre.

Vi har kunnat ta hand om vår roll som producent av upphovsrättsinkomster och gjort vår del för att lätta belägenheten för den kreativa branschens upphovsmän. Vi påskyndade utbetalningen av upphovsrättsersättningar under pandemiåret alltid då det var möjligt.

Även våra medlemsorganisationerna påskyndade utdelningen av bidrag och stipendier till sina medlemmar, som betalas från upphovsrättsmedel som vi samlat.

DECENTRALISERING AV AVTAL FÖR ANVÄNDARNA NÄRMARE

Vi fortsatte decentralisera de centraliserade avtalen under årets lopp. Evangelisk-lutherska kyrkan har tidigare skaffat sin licens centraliserad men nu skaffar varje församling vid behov sitt eget tillstånd enligt rekommendationsavtalet.

Vi tror att decentraliserade avtal kommer att bli allt vanligare eftersom tillstånd som är närmare den som använder det skyddade verken bättre reflekterar användning av verken och användarens behov. För oss betyder decentralisering att vi kommer ännu närmare användaren och att vi får ännu exaktare information om användning av verken. Med hjälp av denna information kan vi utveckla våra produkter för att motsvara kundens behov allt bättre.

PÅVERKNING VIA OLIKA KANALER

I vår kommunikation har vi utvidgat användning av olika kanaler i sociala medier: vi vill finnas där som rättsinnehavaren och användaren finns.

Vid sidan om Kopiosto Uutiset och Kopioston Oppilaitosuutiset-nyhetsbrev har vi skapat Kopioston Tekijänoikeusuutiset-nyhetsbrevet som är riktat till politiska beslutsfattare och till tjänstemän som förbereder beslut. Dess mål är att lyfta fram Kopiostos åsikter särskilt för dem som fattar beslut om verkställandet av upphovsrättsdirektivet i Finland.

Direktivet var under tjänstemannaberedning hela året. Regeringens förslag om ändring av upphovsrättslagen förväntas läggas fram för kommentarer under våren 2021 och därför kommer påverkningsarbetet att fortsätta intensivt ännu i början av året.

FRAMTIDEN FULL AV FRÅGETECKEN

På lång sikt kan coronapandemin hota den kreativa branschens grund och inkomsten för både människor och företag inom branschen. Alla regionala och nationella åtgärder för att stöda upphovsmäns och förläggares inkomst är viktiga.

Tidsenlig och balancerad upphovsrättslagstiftning har stor betydelse för att den kreativa branschen ska klara sig. Inom en snar framtid kommer bara en viktig ändring till upphovsrättslagen, och på det kommer vi vid Kopiosto att rikta betydande resurser år 2021.

Jag vill tacka personalen vid Kopiosto och alla de förtroendevalda som har orkat arbeta för den kreativa branschen också under undantagstillståndet.

Valtteri Niiranen
verkställande direktör

UPPHOVSRÄTTSDIREKTIVET INFÖRS I FINLÄNDSK LAGSTIFTNING

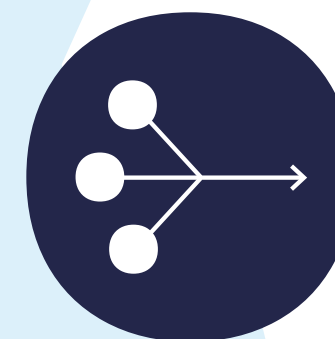
EU godkände våren 2019 ett nytt direktiv om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden. Direktivet om upphovsrätterna bör inkluderas i Finlands lagstiftning år 2021.

Direktivet identifierar det finländska avtalslicenssystemet som ett sätt att sköta förvaltning av rättigheter och licensering särskilt i sådana situationer då antalet både verk och användare är stor. En avtalslicens är ett system som gör det möjligt att nyttjanderättigheter som organisationer som företräder upphovsmän och rättsinnehavare – såsom Kopiosto – beviljar kan även omfatta de upphovsmän och rättsinnehavare som organisationen inte företräder. Utomstående rättsinnehavare kan också få ersättningar från organisationen. Att stödja sig på det avtalslicenssystem som fungerar bra är en fördel för rättsinnehavare, användare och hela samhället.

Enligt vår åsikt när det gäller verkställandet av direktivet bör man välja ett alternativ som understryker antingen individuellt eller kollektivt avtalande alltid när det finns ett sådant alternativ.

**Merparten av
direktivet bokstavligen
i Finlands lag**

**Direktivets artikel om
avtalslicens i kraft
– ytterligare förbättring
till det nuvarande
systemet**

**När det finns et val,
kollektivt avtalande
över inskränkning
i upphovsrätten**

HÖJDPUNKTER

Upphovsrättighets- utbildning som webinarium

År 2020 var året av onlinekurser. Vi höll tre avgiftsfria webinarium om upphovsrättigheterna för yrkespersoner inom den kreativa branschen: för bildupphovsmän, fotografer och författare. För lärare organiserade vi fem webinarier, av vilka favoriten var *Tekijänoikeudet etäopetuksessa*-webinariet. Allt som allt utbildade vi undervisningspersonalen vid nästan hundra evenemang.

Videor om bibliotekens lässtunder gladda på nätet

Bibliotekens lässtunder flyttades till nätet under vårens undantagstillstånd. Upphovsrättslicens lotsad av Kopiosto och Sanasto möjliggjorde läsningen av sagor, noveller och prosautdrag samt att visa böckers illustrationer på video. Under två månader publicerade bibliotek ungefär 50 videor.

Bra kan jag nog vara, men aldrig den bästa.

– Vivi-Ann Sjögren, författare, redaktör och skådespelare

Warelius-prisen gick till Vivi-Ann Sjögren

Författare, redaktör och skådespelare **Vivi-Ann Sjögren** fick Warelius-priset värt av 12 000 euro som delas ut av Finlands facklitterära författare rf. Sjögren är känd särskilt för sina reseguider och matböcker. Priset finansieras genom upphovsrättsersättningar som vi har samlat in.

Diskussion om förlängning av läroplikten

I vårt seminarium *Oppi- velvollisuuden laajentaminen ja maksuttomuus* talade bl.a. undervisningsminister **Li Andersson**. Hon betonade bemödandet om jämlikhet i utbildning genom att ge alla möjlighet att avlägga examen på andra stadiet. Representanter för förläggare och facklitterära författare uttryckte sin oro över att den planerade avgiftsfriheten av läromedlen kan leda till att värderandet av läromedel av hög kvalitet som har getts ut i tryckt form kommer att gå ner på grund av besparingskrav.

Bibliotekens sagostunder och litterära evenemang är en central del av bibliotekens verksamhet.

BILD: HELSINGFORS STAD / MAARIT HOHTERI

Jan Forsström, Ulla Simonen och Reetta Aalto diskuterar om bokens och filmens skrivprocesser.

BILD: MIKKO PELTONEN

Coronastöd för yrkesfolk inom den audiovisuella branschen

För att underlätta den svåra situationen inom den audiovisuella branschen överförde AVEK medel till upphovsmän av dokumentärer, kortfilmer och mediekonst. 120 000 euro riktades särskilt till individuella stipendier och projektstipendier.

En eftermiddag med AVEK

AVEK bjöd in intressanta upphovsmän inom den audiovisuella branschen för att diskutera aktuella ämnen i podcasten *Iltapäivä AVEKin kanssa*. Man diskuterade bl.a. mediekonst och dess internationalitet, om att skriva manus och böcker, om dokumentärserier och om filmens verkningsfullhet.

➔ kopiosto.fi/avek/podcast

Green Office

Som erkänsla för våra miljöåtgärder fick vi Green Office-certifikatet. I vårt miljöprogram lade vi märke bl.a. till hur ekologiska våra anskaffningar är, sortering av avfall och elförbrukning.

Den smidiga övergången till distansarbete

I våras övergick vi snabbt till distansarbete för vilket vi redan hade goda färdigheter. Personalenkäten visade att de anställda vid Kopiosto huvudsakligen tyckte att distansarbete ökade arbetets effektivitet och arbetshälsa.

©-DAY firade upphovsrättigheterna

I slutet av april firade vi den nya ©-DAY-upphovsrättsdagen. Under kampanjen, som organiserades tillsammans med andra upphovsrättsorganisationer, firade olika aktörer värdet i kreativt arbete med olika gröna nyanser. Budskapet nådde nästan två miljoner finländare.

DEN KREATIVA BRANSCHEN DRABBADES AV CORONA-PANDEMIN OCH ÖKADE ANVÄNDNINGEN AV DIGITALA TJÄNSTER

Kontor och klassrum tömdes och inkomster av upphovsmän inom den kreativa branschen minskades på grund av coronapandemin

Orsaken för de största ändringarna inom Kopiostos verksamhetsmiljön år 2020 var coronapandemin. Begränsningar på grund av pandemin försvårade märkvärdigt på inkomster och på den yrkesmässiga situationen för upphovsmän och utövande konstnärer inom den kreativa branschen.

VERKSAMHET INOM KREATIVA BRANSCHER ÄR HOTAD

Enkäten inom kreativa branscher som undervisnings- och kulturministeriet genomförde i april 2020 visade att pandemin äventyrade väsentligt verksamheten inom den kreativa branschen. Inställandet av evenemang, framträdanden och undervisningssituationer drabbade hårt anställda inom den kreativa branschen.

Flera Kopiostos medlemsorganisationer berättade att de stött anställda inom den kreativa branschen bl.a. genom att öka kommunikation, att fördela coronastipendier och påskynda behandlingstider av normala stipendier. Organisationer var tvungna att skjuta upp planerade projekt eftersom det tog upp mycket arbetstid att försäkra branschens verksamhetsförmåga och att svara på ökande informationsbehov.

ANVÄNDNING AV DIGITALA TJÄNSTER ÖKADE

Några branscher har till och med gynnats av undantagsförhållanden. Enligt utredningen som Upphovsrättens informations- och övervakningscentral lät göra har coronapandemin ökat anskaffningen av kultur- och underhållningsinnehåll digitalt.

Ungefär en tredjedel av svararna bedömde att deras användning av digitala tjänster ökade under coronapandemin. En dryg tredjedel av svararna berättade att de hade skaffat streaming-tjänster för filmer och tv-serier och var femte av svararna hade skaffat ljudbokstjänster.

Jämfört med år 2019 ökade mängden radiolyssnare på nätet. Ungefär varannan svarare lyssnar på direkta sändningar och på program man kan lyssna på i efterhand, som t.ex. podcast från radiokanalens egna webbtjänster.

Också försäljningen av böcker och ljudböcker ökade rejält under året, t.o.m. med en fjärdedel enligt några förläggare.

LAGSTIFTNINGEN FÖRDRÖJDES

Corona påverkade indirekt också på lagstiftningsprojektens tidtabeller. Det nationella införandet av Upphovsrättsdirektivet som förbereds vid undervisnings- och kulturministeriet och direktivet om satellitsändningar och vidare sändning via kabel fortsatte inte som planerat. Utkastet till regeringens

Projektet Poikkeustila som handlar om coronaepidemin fick utvecklingsstöd från AVEK.
BILD: ESA ILLI

proposition beviljades inte till remissförfaranden under höstsessionen utan flyttades till våren. Direktiven bör inkluderas som en del av Finlands lagstiftning senast år 2021.

KOPIOSTOS LICENSPRODUKTER FUNGERADE OCKSÅ PÅ DISTANS

Våra licensprodukter omfattar brett den digitala användningen, så det fanns inte behov för ändringar för att möjliggöra distansundervisning och -arbete som blev mer allmänt under pandemin.

Företag köpte kopieringslicenser nästan till samma grad som under ett normalt år även om coronaåret drabbade ekonomiskt några av våra kunder.

Skiftet till distansundervisningen stöddes inom läroanstalter utöver lärarnas yrkeskompetens och flexibilitet genom tutorlärarsystemet som möjliggjorde det att lärarna kunde hjälpa sina kollegor med flera problem. Hjälpt med distansanvändning av läromaterial gav förläggares beslut att erbjuda grundstadiets digitala undervisningsmaterial avgiftsfritt under vårterminen.

Det är självklart att undervisning och arbete som inte är beroende av plats samt olika behov för digital användning av verk kommer att bli allt vanligare också i framtiden. ●

Mediekonst har gjort det möjligt för konstnärer inom konstens olika branscher att samarbeta.

– Marikki Hakola, mediekonstnär

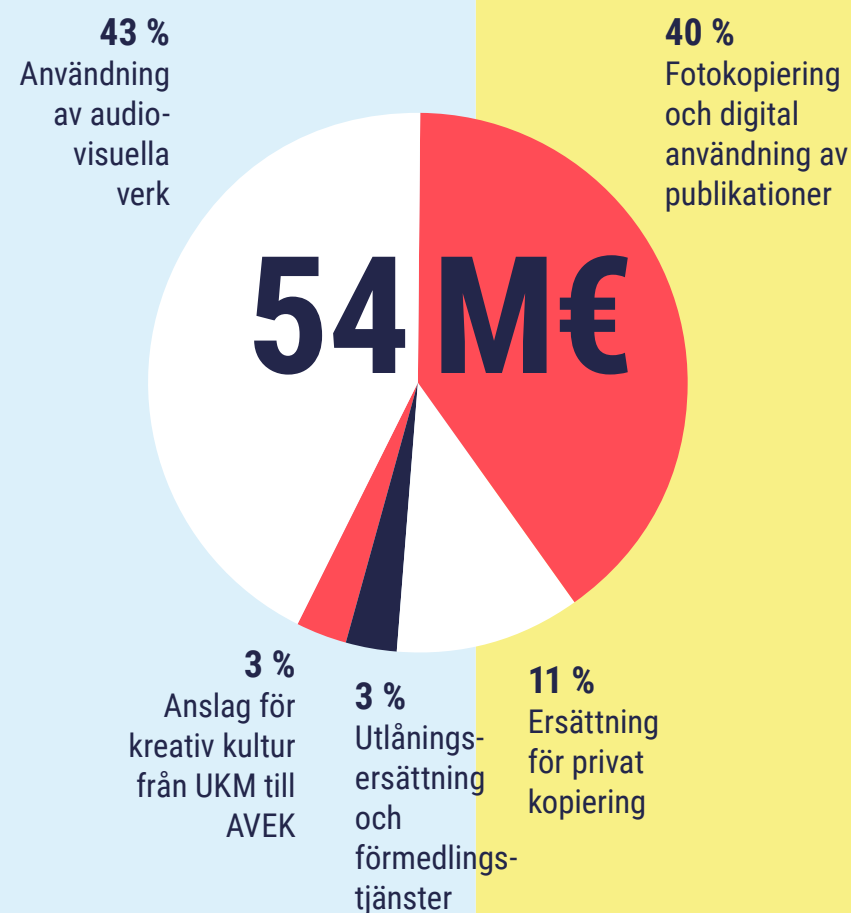
PRODUKTER OCH TJÄNSTER

- 9 Licenser täckte användningen under undantagstillståndet
- 10 Smidigt på nätet tillsammans med den kreativa branschen
- 11 Året för att utveckla undersökningsarbetet
- 12 Kotipuutarha-tidskriften fick hjälp med sina webbsidor från ©-info

LICENSER TÄCKTE ANVÄNDNINGEN UNDER UNDANTAGSTILLSTÅNDET

Kopiostos licenser gjorde det möjligt att använda verk också under undantagstillståndet. Vi utvecklade också vår egen verksamhet så att den motsvarar de nya behoven.

Fördelningen av ersättningsintäkter 2020

Kopiosto betjänar med sina licensprodukter läroanstalter, staten, kommuner, religiösa samfund samt företag och andra organisationer. Med de licenser vi beviljar kan våra kunder ansvarsfullt använda av-verk på olika sätt, samt digitalt kopiera och använda publikationer som skyddas av upphovsrätten.

Den långsiktiga och systematiska utvecklingen av våra licensprodukter bar frukt på ett oförutsägbart sätt i år när coronapandemin orsakade flytten till distansarbete och -undervisning och förändrade våra liv. Tack vare våra licenser det var lika lätt att använda material hemifrån huruvida användaren var lärare, skolelev eller kontorsarbetare i distansarbete.

UPPHOVSRÄTTIGHETSUTBILDNING SOM WEBBINARIUM

Under normala förhållanden deltar Kopiosto i ett flertal evenemang och håller upphovsrättsutbildning i landskapen året runt. Efter att alla evenemang och utbildningar var inställda organiserades de på nätet och vi tillsatte webinarier till vårt utbud.

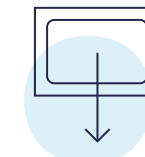
Under år 2020 organiserade vi 95 upphovsrättsutbildningar för lärare varav 60 organiserades på distans. Mängden utbildningar minskades inte alls på grund av pandemin jämfört med de senaste åren. Mängden deltagare i våra utbildningar var nästan 5 700.

Webinarierna kommer säkert att fortsätta också i framtiden eftersom de gör det så lätt att nå en bred kundkrets och täcka ett stort område.

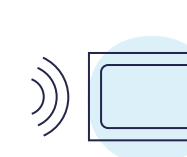
Kopiostos licensprodukter

Kopiering av publikationer och verk för användning i undervisning, i företag och inom offentlig förvaltning

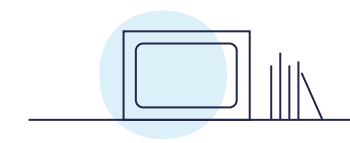
Nätlagrings-tjänster för tv-program

Vidareändring av tv-kanaler

Användning av tv-program i undervisningen

Användning av inspelade tv- och radioprogram på bibliotek och institutioner

Användning av gammalt tidningsmaterial

BIBLIOTEKENS SAGOSTUNDER FLYTTADES TILL NÄTET

I april flyttades bibliotekens sagostunder, bokprat och diktkvällar till nätet med anledning av ett nationellt pilotprojekt. Det var möjligt på grund av att biblioteken, Kopiosto och Sanasto avtalade om en webblicens för undantagsförhållandena. Man kunde till exempel spela in en sagostund där man läser en barnbok och visade bokens illustrationer på video och videoinspelning. På det sättet fick författare och illustratörer ersättning när deras verk användes.

Från april till juni då piloten pågick gjordes det 54 videon. Videona spelades både på bibliotekens gemensamma Bibliotekskanalen och på Helsinki-kanava vilket är Helsingfors stads videokommunikationskanal.

ANVÄNDNINGEN AV LICENSER VAR STABIL

År 2020 motsvarade användningsmängden av Kopiostos licenser det som förväntades. Begränsningar på grund av coronaviruset har nästan inte alls påverkat vår verksamhet och användning av våra licenser.

Stora ändringar när det gäller användning av publikationer och av-verk som skyddas av upphovsrättslagen förväntas inte heller för året 2021.

Coronatiden förde digitaliseringen stora steg framåt, och även om våra licenser tills vidare har omfattat alla användarnas behov, kommer vi att observera situationen noggrant. Digitaliseringen kommer säkert att lyfta fram nya behov och vårt mål är att kunna svara på dem snabbt också i framtiden. ●

SMIDIGT PÅ NÄTET TILLSAMMANS MED DEN KREATIVA BRANSCHEN

Satsningen på webbtjänster gör ärendehantering så lätt som möjligt för Kopiostos rättsinnehavaren och medlemsorganisationer.

Under året byggde vi en ny tjänst för fullmäktiganden som för första gången samlar alla fullmakter av rättsinnehavaren som vi representerar på ett och samma ställe.

När det gäller rättsinnehavartjänster är vår huvudsakliga uppgift att förvalta över fullmakter för de yrkespersoner inom den kreativa branschen som Kopiosto representerar och betala upphovsrättsersättningar till dem som är berättigade till dem.

År 2020 drabbades många inom kulturbranschen av åtgärder mot coronapandemin som tog bort en stor del av deras inkomster. Därför var det särskilt viktigt att vi kunde betala ersättningar till upphovsmän och förläggare i tid. Vi lyckades med detta och vi försökte också påskynda avräkningen av ersättningar när det var möjligt. Vi uppmanade våra medlemsorganisationer att dela ut stipendier om deras ekonomi gav efter.

ERSÄTTNINGAR FÖR ANVÄNDNINGEN AV AV-VERK OCKSÅ TILL MEDLEMSORGANISATIONER

Vi avräknar samlade upphovsrättsersättningar till upphovsmän av av-verk samt till upphovsmän av publiceringar och till förläggare. Ersättningar betalas både individuellt och genom våra medlemsorganisationer.

På hösten 2020 betalades ersättningar för av-verk för första gången utöver individuella avräkningar också kollektivt till Kopiostos medlemsorganisationer. Organisationerna kommer att dela ut ersättningarna vidare till aktörer inom sina branscher. Ersättningarna bör användas för ändamål som är till nytta för den branschen organisationen representerar och för aktörer inom branschen.

Vi undersöker hur organisationerna använder kollektiva ersättningar och rapporterar det till undervisnings- och kulturministeriet varje år.

SMIDIGARE WEBBTJÄNSTER

På grund av coronasituationen flyttades vår verksamhet till nätet på samma sätt som många organisationer gjorde.

Under de föregående åren har vi satsat på våra webbtjänster, så att kontakten med oss skulle funka så smidigt som möjligt. Enskilda användare begagnar våra tjänster relativt sällan och därför är det viktigt att våra tjänster är användarvänliga.

Ett bra exempel på det är Kopiostoraportti som individuella produktionsbolag använder för att rapportera i regel en gång om året om uppgifter om verk och upphovsmän i sina produktioner. Denna tjänst förnyades för att förbättra dess funktionalitet. Vi började också webbutbildningar om upphovsrättigheter för upphovsmän i våra medlemsorganisationer.

FULLMAKTSSITUATIONEN SYNLIGGJORDES

Man blir medlem i Kopiosto genom att ge ett befullmäktigande. Under året byggde vi en ny tjänst för fullmäktiganden som för första gången samlar alla fullmakter av rättsinnehavaren som vi representerar på ett och samma ställe. Tjänsten tas i mer omfattande användning under våren 2021.

Med hjälp av tjänsten kan yrkespersoner inom den kreativa branschen granska sin ställning: vilka fullmakter hen har givit, för vilken organisation och i vilken egenskap. De kan också komplettera de fullmakter som finns och ge en ny fullmakt. Tjänsten för fullmäktigandet gör behandlingen av fullmakter effektivare och ger rättsinnehavaren och medlemsorganisationerna ett sätt att granska fullmakterna.

För Kopiosto och medlemsorganisationerna ger tjänsten en uppdaterad uppfattning om hur väl vi representerar olika rättsinnehavare.

ÅRET DÅ TJÄNSTEN TAS I BRUK ÄR FRAMFÖR OSS

År 2021 kommer vi att satsa mycket på att ta tjänsten för fullmäktigandet i bruk. Vi kommer att erbjuda stöd med att bekanta sig med tjänsten för våra rättsinnehavare och medlemsorganisationer.

Vi kommer att aktivt samla in respons över tjänsten för fullmäktigandet och över våra andra e-tjänster, och kommer att fortsätta utveckla vår verksamhet för att det skulle vara så lätt som möjligt att uträtta sina ärenden med oss. ●

ÅRET FÖR ATT UTVECKLA UNDERSÖKNINGSARBETET

Under undantagsförhållandena avbröts undersökningarna. Det möjliggjorde satsningar på utvecklingsarbete, såsom att förbättra vår enkätblankett och att göra användning av olika verktyg effektivare.

Under ett normalt år gör vi flera undersökningar om användning av verk inom olika branscher. Undersökningsinformation om mängden kopiering och användning av publikationer, internetmaterial och av-verk utnyttjas som en grund för prissättning. På samma sätt fastställs också ersättningar som betalas ut till rättsinnehavaren utifrån undersökningsresultaten.

I början av år 2020 hann vi göra en undersökning om användningen av verk inom evangelisk-lutherska kyrkan innan början av coronapandemin. I mars avbröts undersökningsarbetet eftersom mätningensresultaten inte skulle ha beskrivit en vanlig användning av verk på grund av undantagsförhållanden.

I slutet av året gjorde vi en undersökning i företag och i statsförvaltningen. Undersökningen handlade utöver vanliga undersökningsämnen om påverkningar av coronapandemin och hur distansarbetet orsakat av pandemin påverkade kopieringen. Preliminära resultat verkar stöda hypotesen att ökat distansarbete har minskat utskrivning och mängden papperskopior.

MÅLINRIKTADE ENKÄTER

Pausen i undersökningarna gav möjligheten att ägna sig åt utveckling av undersökningar.

Ett allmänt problem med enkäter är en låg svarsfrekvens. Med vårt utvecklingsarbete ägnade vi oss bl.a. åt att utveckla våra enkäters innehåll och enkätblankettens enkelhet eftersom vår analytik visar att till och med hälften av dem som börjar fylla i blanketten lämnar den oavslutad.

Målet är att göra blanketten så enkel som möjligt och att den ser ut så pass lockande att den som svarar på enkäten orkar fylla i hela blanketten.

EFFEKTIVITET FRÅN PROGRAM

Genom att analysera kedjan av undersökningsinformation hittade vi några steg inom tillämpning av informationen som kunde vara effektivare.

Särskilt genom att utnyttja R-verktyg för statistisk analys och modellering kan vi automatisera bland annat behandlingen av öppna svar från undersökningar och utföra återkommande beräkningsuppgifter med hjälp av en färdig kod. Nyttan är att behandlingen av data blir snabbare och att sannolikheten för fel i anknytning till manuell beräkning minskar.

Visualisering av undersökningsresultat och utveckling av enkätblanketten kommer att fortsätta år 2021.

R-program möjliggör maskininläring: man kan till exempel lära programmet att bunta ihop svar som har samma innehåll men som formulerats på ett annat sätt. På det sättet kan R tolka att med sådana öppna svar som "Kopiosto", "www.kopiosto.fi" och "Kopisto" menas samma källa för kopiering.

UTVECKLINGEN FORTSÄTTER

Visualisering av undersökningsresultat och utveckling av enkätblanketten kommer att fortsätta år 2021. Den nya enkätblanketten kommer att testas på våren, och den må utnyttjas i undersökningar på hösten. Nya undersökningar kommer att göras åtminstone i kommuner och om utnyttjandet av av-verk i undervisningen.

Utvecklingsarbetet fortsätter också med ett nytt pilotprojekt som görs för att förbättra datasamling om kopiering på internet. Det planeras en rapporteringsblankett som den som kopierar kan använda för att ange källan genast i samband med kopiering. Målet är att samla in mer och noggrannare information om kopiering av webbplatser. ●

Kotipuutarha-tidskriften fick hjälp med sina webbsidor från ©-infon

Kotipuutarha-tidskriften lade ©-info-ikonen till sina webbsidor i maj 2020. Genom att klicka på ikonen får användaren av kotipuutarha.fi-webbplats enkelt se användningsuppgifter och uppgifter om upphovsmannen av innehållet på sidorna.

”©-info lades till webbplatsen som en påminnelse för läsare av trädgårdsartiklarna och möjliga handledare inom läroanstalter och fritidsklubbar, så att de skulle uppgge användningen av artiklar och för att Kopiostos pengar skulle riktas till syften som gagnar också våra redaktörer”, berättar chefredaktören för Kotipuutarha, **Maija Stenman**.

Kopiostos kopieringslicens innefattar också det innehåll på webbplatsen som kan utnyttjas enligt våra licensvillkor till exempel för undervisning och i elevernas skoluppgifter.

Genom ©-info-ikonen kan användaren också enkelt rapportera till Kopiosto om innehåll som kopieras för att användas för undervisning och för övriga arbetsuppgifter, varefter vi får värdefull information om innehåll som

kopieras med vår licens. Rapportering med hjälp av ©-info visar oss exakt vilken artikel eller vilken ämnessida som kunden har kopierat och använt. Detta hjälper oss att dela ut kopieringsersättningar i rätta förhållanden för upphovsmän och förläggare.

Man kan hitta mycket bilder och information om olika växter från den öppna kotipuutarha.fi-webbplatsen, som riktas till aktiva trädgårdsentusiaster. Genom att logga in får beställaren också tillgång till webbtidningarna. Det kommer också fortfarande ut en fysisk Kotipuutarha-tidning 10 gånger om året.

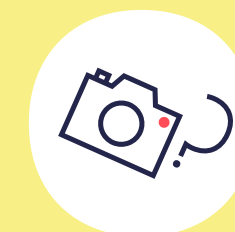
Varje år besöker nästan en halv miljoner besökare Kotipuutarha-tidningens webbplats. Uppgifter om upphovsmän och användningsrätt intresserar webbplatsernas användare. År 2020 klickade man på ©-info-ikonen på tidningens webbplats drygt 2 000 gånger.

UPPGIFTER OM UPPHOVSMÄN OCH ANVÄNDNINGSRÄTT SKA LYFTAS FRAM

©-info är en avgiftsfri ikon producerad av Kopiosto som kan klickas för att få se information om upphovsmän och användningsrättigheter i fråga om webbplatsens innehåll.

Bakom ikonen får webbplatsens användare information om vem som gjort och producerat innehållet – bilder, artiklar, videon och övrigt material – på webbplatsen. Uppgifterna berättar också om hurvida du får använda eller kopiera webbplatsens innehåll och material till exempel för undervisning eller annat arbete med Kopiostos kopieringslicens.

Om man vill kan man även koppla webbplatsens egna användarvillkor till ©-info-ikonen, eller ange fritt formulerade eller användarvillkor för någon viss CC-licens. ●

**Upphovs-
rätten
hör till
upphovs-
mannen**

**Respekt
för upphovs-
rättigheterna**

**Lätt att
använda**

c-info.fi

De som virar hurtig humor borde lära sig att tåla att inte alla tycker att de är lustiga.

– Atte Järvinen,
manusförfattare och regissör

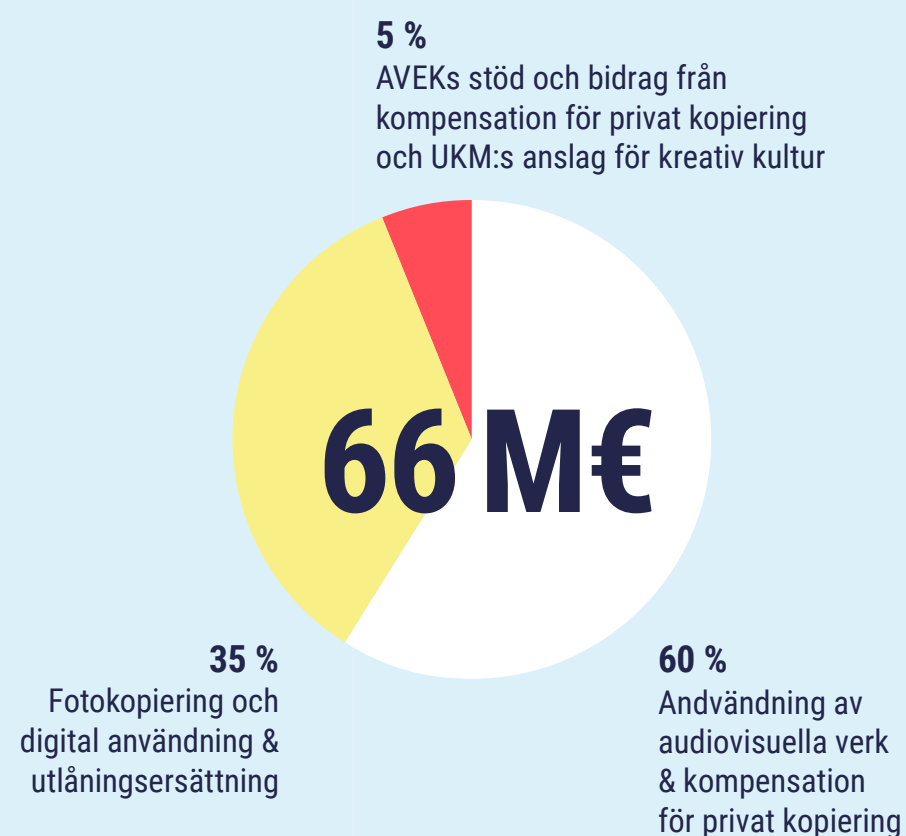
AVRÄKNINGAR OCH BIDRAG

- 14** 66 miljoner euro till den kreativa branschen
- 15** AVEK: Växelverkan i hemlandet och ute i världen
- 16** AVEK stödjer den mångsidiga inhemska AV-kulturen
- 17** Ekonomi: Ersättningsintäkter 54 miljoner euro

66 MILJONER EURO TILL DEN KREATIVA BRANSCHEN

År 2020 avräknade vi nästan 66 miljoner euro i upphovsrättsersättningar till utövande konstnärer, upphovsmän, förläggare och producenter. Ersättningsbeloppet ökade undantagsvis med 20 miljoner euro jämfört med föregående år.

Redovisade ersättningar till rättsinnehavare 2020

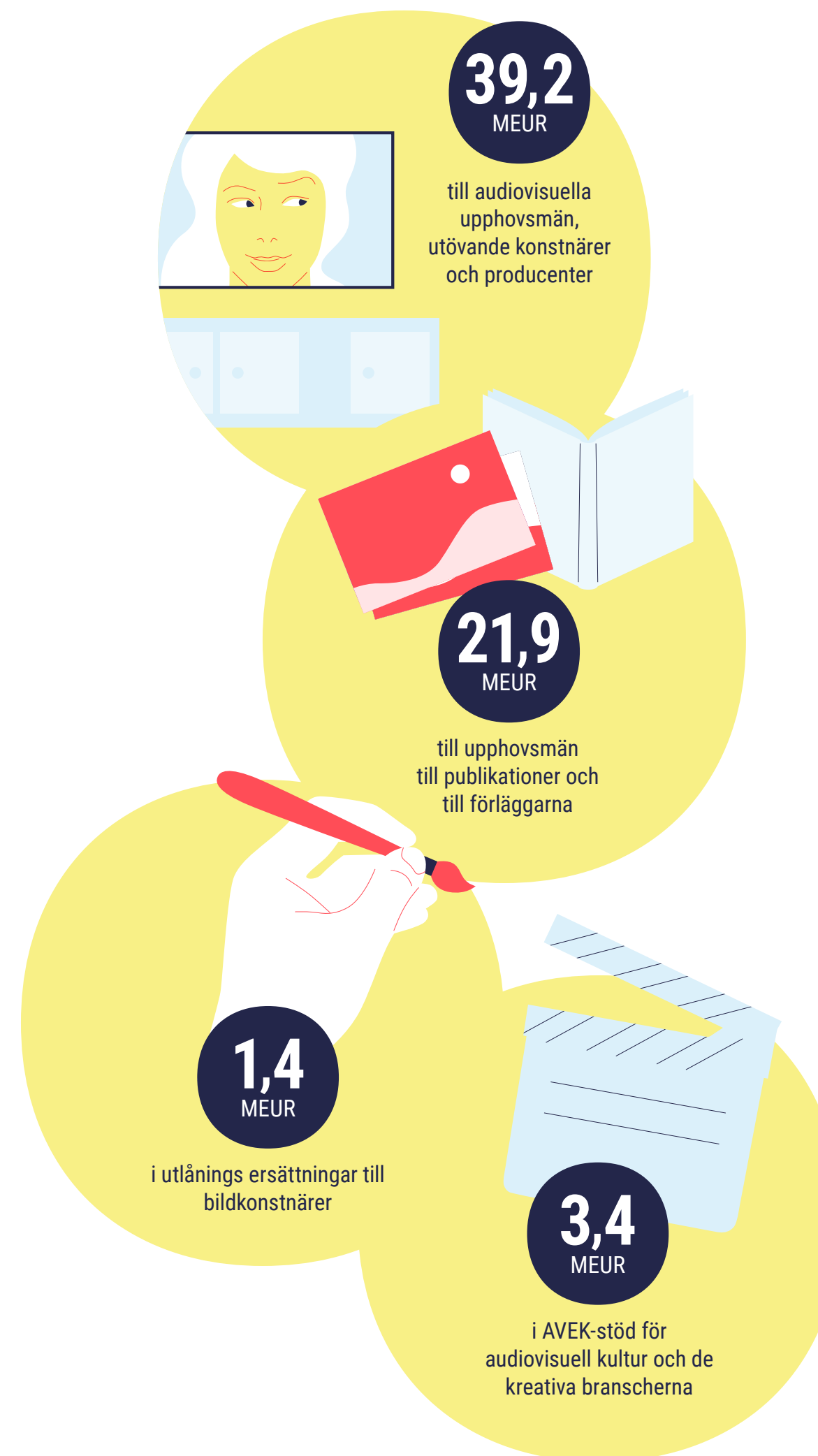
Avräkningarna ökade på grund av att vi i fjol utöver övriga ersättningar lyckades avräkna flera års ackumulerade ersättningar till APFI som representerar producenter inom den audiovisuella branschen.

Upphovsrättsersättningarna betalades ut till rättsinnehavarna både direkt och via organisationer som representerar dem.

Ersättningarna samlades in genom försäljning av kopierings- och användningslicenser till läroanstalter, den offentliga förvaltningen och företag. Vi delar dessutom ut kompensation för privatkopiering med anslag ur statens budget till dem som skapar audiovisuella verk och utlåningsersättningar till bildskapare.

År 2020 avräknade vi sammanlagt 39,2 miljoner euro till rättsinnehavare till audiovisuella verk och 21,9 miljoner euro till upphovsmän och förläggare bakom olika publikationer. Till bildskaparna avräknades 1,4 miljoner euro som utlåningsersättningar.

AVEK, som lyder under Kopiosto, delade år 2020 ut 3,4 miljoner euro till den inhemska audiovisuella kulturen och de kreativa branscherna. AVEK:s medel härstammar huvudsakligen från kompensationen för privatkopiering. AVEK tilldelar även de kreativa branscherna bidrag ur de DigiDemo- och CreaDemo-anslag som undervisnings- och kulturministeriet beviljat samt ur Mediarata-specialanslaget. ●

AVEK: VÄXELVERKAN I HEM- LANDET OCH UTE I VÄRLDEN

Av-branschen drabbas av coronapandemin men AVEK lyckades att avsevärt öka sin synlighet tack vare den virtuella växelverkan. Detta syns direkt i en ökning av mängden ansökningar.

Trots pandemin fortsatte vår verksamhet på ett relativt normalt sätt år 2020. Dock ställde vi in utvecklingsprojektet för begåvade, som var tänkt att påbörjas i våras, och använde ungefär 120 000 euro som hade riktats för projektet till individuella stipendier som stöd för av-upphovsmän som drabbats av coronapandemin.

I början av året presenterade vi understödsbeslutsprocessen och grunder för beslut noggrannare än tidigare för de sökande, för att öka transparensen inom vår verksamhet. Internt garanterar fastställning av beslutsmotiveringar likvärdigt bemötande av de sökande.

MÄNGDEN ANSÖKNINGAR HAR ÖKAT

År 2020 ökade mängden ansökningar märkvärt – 17 procent – jämfört med de två föregående åren. Ökningen är märkvärd också med tanke på att mängden ansökningar om stöd för utbildning och internationalisering minskade avsevärt på grund av coronapandemin. Den största orsaken för ökningen av mängden ansökningar var AVEKs större synlighet och dess skärpta profil tack vare centralens fortsatta och aktiva kommunikation. Dessutom sökte företagare inom de kreativa branscherna märkvärt mer bidrag för coronainnovationer.

MER VÄXELVERKAN

Vi vill ha mer kontakt med de sökande, och i detta har coronapandemins påverkan till och med gynnat oss. Vi har mött mer människor virtuellt än vi kunde ha träffat personligen. Mängden av korta distansmöten har ökat märkvärt, och vi har framhåvt att den som behöver stöd alltid kan kontakta oss.

Vi har också deltagit virtuellt i flera evenemang än vi skulle

I våra *Itapäivä AVEKin kanssa* -podcasts träffar vi yrkespersoner inom den audiovisuella branschen och diskuterar aktuella ämnen.

☞ kopiosto.fi/avek/podcast

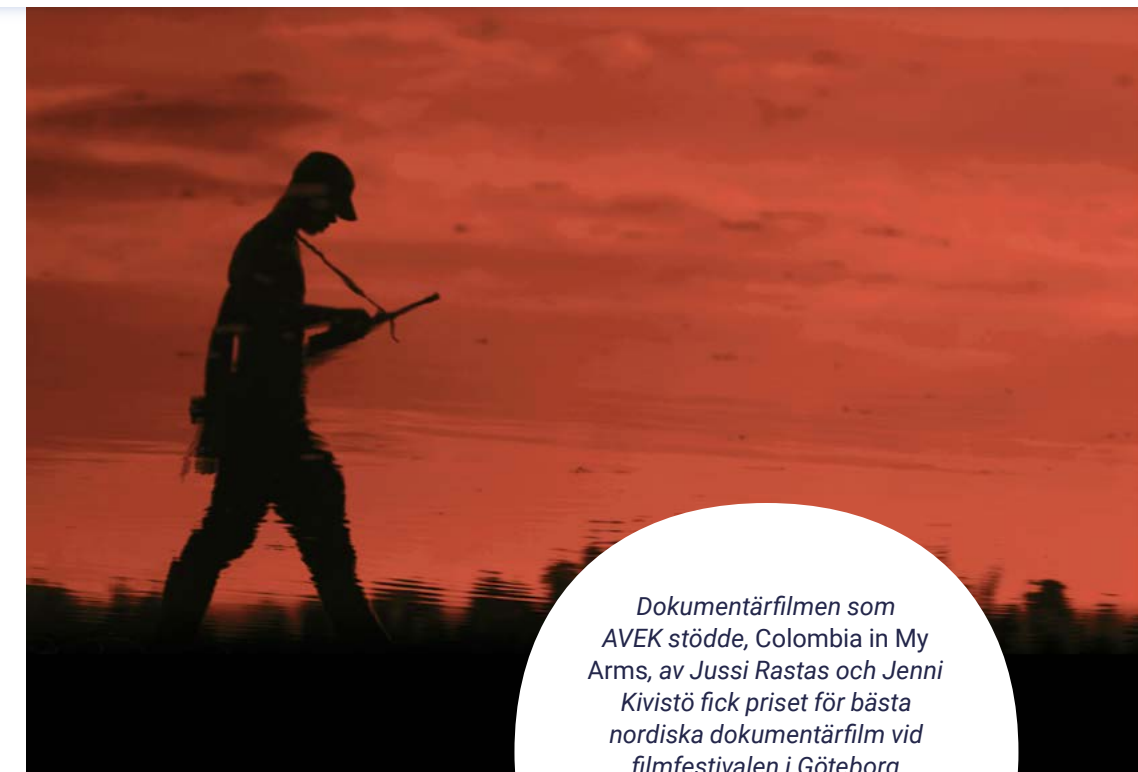
normalt ha kunnat personligen göra.

I våras höll vi *Itapäivä AVEKin kanssa* -möten som en offentlig virtualevenemang, men eftersom utbudet av virtualevenemang var så pass rejält på grund av coronapandemin utvidgade vi vår växelverkan också med podcasts. I våra podcasts träffar vi yrkespersoner inom den audiovisuella branschen och diskuterar aktuella ämnen.

INTERNATIONELLT SYNLIG

Virtuellt kunde vi öka vårt deltagande i den internationella verksamheten och framhäva AVEK ute i världen i enlighet med våra mål.

I slutet av året riktades medlen som hade reserverats för internationalisering till beviljandet av internationella priser genom olika aktörer. På det sättet ville vi ta vårt global ansvar för dokumentärfilmare i utvecklingsländer vars finansiering hade minskat på grund av pandemin. Dokumentärfilmarens synvinkel behövs ändå nu mer än någonsin förr.

Dokumentärfilmen som AVEK stödde, *Colombia in My Arms*, av Jussi Rastas och Jenni Kivistö fick priset för bästa nordiska dokumentärfilm vid filmfestivalen i Göteborg.

Vi finansierade också bland annat New Nordic Voice-priset som delas ut i Nordisk Panorama-festivalen till en ny nordisk upphovsman, och ett dokumentpris riktat till internationell marknadsföring som delas ut i Finnish Film Affair-evenemanget.

FINANSIERINGEN I SKICK

Grunderna för beslutsfattandet förnyades ännu i slutet av året. Från och med början av året 2021 vet de sökande redan när de skriver ansökan hur stora summor de kan ansöka om från AVEK.

Samtidigt ökar jämlikheten mellan de sökande. Till exempel när det gäller mediekonst har man ansökt om mindre summor i planeringsskedet än i skapandet av en film även om arbetet i praktiken är likadant.

Utvecklingsprojektet för begåvade för att främja nya produktions- och distributionsmetoder inom mediekonst och film, som ställdes in på grund av pandemin, kommer att inledas år 2021.

AVEKs finansiering år 2021 för kompensationsavgifter för kopiering har redan bestämts i statsbudgeten. Förnyelse av ersättningssystemet som nämndes i regeringsprogrammet kördes dock över av coronapandemin. Det är viktigt att snabbt inleda förnyelsen så att vår verksamhets grund och finansieringens omfattning är på det klara för år 2022 och framöver. ●

AVEK stödjer den mångsidiga inhemska AV-kulturen

Vi främjar den audiovisuella kulturen genom att ge stöd till branschens professionella aktörers verk, produktioner och projekt. Våra tillgångar kommer från kompensationsavgifter för privat kopiering ur statens budget samt från vinstmedel från spelverksamheten.

3,4 M€

i stöd till upphovsmän inom kreativa och audiovisuella branscher

Stöd från AVEK är stöd från upphovsmän till upphovsmän. När en regissör eller en manusförfattare får stöd ur uphovsrättsmedel, ger pengarna arbete och ekonomisk verksamhet.

– Virpi Suutari

År 2020

- behandlade vi 1151 ansökningar
- godkände vi 373 ansökningar
- stödde vi bl.a. 31 manuskript för dokument- eller kortfilmer och produktion av 37 filmer
- stödde vi 75 mediekonstprojekt
- stödde vi även utbildning samt anordnande av kurser, evenemang och festivaler
- delade vi ut 2,2 M€ i kompensationsavgifter
- beviljade vi CreaDemo-, CreMa- och DigiDemo-stöd inom kreativa branscher till 97 projekt för totalt 1,2M€

Godkända ansökningar totalt

32 %

AVEK-priset inom mediekonst till Jenna Sutela

15 000 €

Verk som fick stöd från AVEK:

- Virpi Suutari: *Aalto* (2020)
- Jonna Kina: *After Life followed by Red Impasto Jar* (2021)
- Jenni Kivistö och Jussi Rastas: *Colombia in My Arms* (2020)
- John Webster: *Donner – Privat* (2021)
- Suvi West: *Eatnameamet – Hiljainen taistelumme* (2021)
- Maija Blåfield: *The Fantastic* (2020)
- Anu Kuivalainen: *Lauluja rakkaudesta* (2020)
- Joonas Neuvonen och Sadri Cetinkaya: *Lost Boys* (2020)

Årligen ges stöd till ungefär 140 filmprojekt och mediekonstverk över hela Finland.

ERSÄTTNINGS- INTÄKTER 54 MILJONER EURO

År 2020 uppgick Kopiostos ersättningsintäkter till totalt 54,1 miljoner euro, vilket är 3,6 procent mer än året innan.

Intäkterna kom till största delen från användning av audiovisuella verk samt fotokopiering och digital användning av publikationer. I intäkterna ingår dessutom kompensation för privat kopiering och utlåningsersättning samt anslag för kreativ kultur till AVEK från undervisnings- och kulturministeriet.

Verksamhetskostnaderna uppgick till totalt 5,1 miljoner euro. Året innan var kostnaderna 5,6 miljoner euro. Kostnadsminskningen förklaras närmast av att kostnaderna året innan var exceptionellt höga till följd av behandlingen av en tvist i marknadsdomstolen om vidareändring av finländska tv-kanaler i kabelnätet. Dessutom minskade kostnaderna till stor del på grund av begränsningarna i den normala verksamheten till följd av coronapandemin.

Under tiden mellan insamlingen och avräkningen placerar vi ersättningsintäkterna i enlighet med en placeringspolicy som har godkänts av Kopiostos styrelse. Intäkterna från finansierings- och investeringsverksamheten år 2020 var totalt 0,6 miljoner euro, jämfört med 1,0 miljoner euro året innan.

Överföringen till rättighetsinnehavare uppgick till totalt 49,6 miljoner euro, vilket är 5,6 procent mer än året innan. År 2020 utbetalades totalt 65,3 miljoner euro i ersättningar och stöd (året innan 43,7). Den stora ökningen av betalda ersättningar är främst en följd av att den mångåriga tvisten om fördelningen av avkastningen från tjänster för nätlagring mellan upphovsmän och producenter löstes.

Intäkter och utgifter

TUSEN EURO	2020	2019	FÖRÄNDRING I %
INTÄKTER			
Användning av audiovisuella verk	23 432	22 612	3,6 ↑
Fotokopiering och digital användning	21 739	20 726	4,9 ↑
Kompensation för privat kopiering	5 737	5 612	2,2 ↑
Utlåningsersättning och förmedlingstjänster	1 672	1 644	1,7 ↑
Anslag för kreativ kultur från UKM (undervisnings- och kulturministeriet) till AVEK	1 354	1 554	-12,9 ↓
Tjänsteintäkter	193	85	127,5 ↑
INTÄKTER TOTALT	54 127	52 231	3,6 ↑
KOSTNADER			
Personalkostnader	3 301	3 278	0,7 ↑
Avskrivningar	420	396	6,1 ↑
Övriga kostnader	1 407	2 578	-45,4 ↓
KOSTNADER TOTALT	5 128	6 252	-18,0 ↓
ÖVRIGA INTÄKTER			
Placerings- och finansieringsverksamhet	636	1 037	-38,7 ↓
Medelanskaffning	3	3	0,0
ÖVRIGA INTÄKTER TOTALT	639	1 040	-38,6 ↓
ÖVERFÖRING SOM DELAS UT TILL RÄTTIGHETSINNEHAVARE	49 637	47 019	5,6 ↑

Intäkter från användningslicenser

TUSEN EURO	2020	2019	FÖRÄNDRING I %	
FOTOKOPIERING OCH DIGITAL ANVÄNDNING				
Läroanstalter	14 827	13 858	7,0	↑
Företag	2 756	2 825	-2,4	↓
Kommuner	2 537	2 438	4,0	↑
Statsförvaltningen	871	959	-9,2	↓
Kyrkoförvaltningen	419	436	-3,9	↓
Utlandet	180	120	50,8	↑
Övriga	149	91	63,8	↑
TOTALT	21 739	20 726	4,9	↑
ANVÄNDNING AV AUDIOVISUELLA VERK				
Tjänster för nätlagring	16 969	16 127	5,2	↑
Undervisning	3 370	3 526	-4,4	↓
Vidaresändning	2 542	2 134	19,1	↑
Utlandet	531	786	-32,4	↓
Övriga	20	38	-47,3	↓
TOTALT	23 432	22 612	3,6	↑

Betalda ersättningar och stöd

TUSEN EURO

	2020	2019	FÖRÄNDRING I %
Ersättningar till medlemsorganisationerna för fotokopiering av publikationer och användning av digitala verk	20 774	16 011	29,7 ↑
Ersättningar till utländska systerorganisationer för kopiering av utländska verk	1 269	1 287	-1,5 ↓
Ersättningar till författare och förläggare av vetenskapliga artiklar för användning av Elektra	75	45	69,6 ↑
Kompensationer till bildkonstnärer för utlåning	968	866	11,8 ↑
Ersättningar för audiovisuella verk i undervisningsbruk och tjänster för nätlagring samt kompensation för privat kopiering till av-upphovsmän	9 982	11 354	-12,1 ↓
Ersättningar för audiovisuella verk i undervisningsbruk via utbildningsfonden KOURA i form av stipendier och pris	322	567	-43,3 ↓
Ersättningar till Gramex, Teosto och APFI för tjänster för nätlagring	26 334	8 091	225,5 ↑
Ersättningar till utländska systerorganisationer, producenter och sändarföretag för vidareändning av tv-kanaler	1 836	2 087	-12,1 ↓
AVEKs stöd och stipendier för kompensation för privat kopiering samt anslag för kreativ kultur från UKM	3 770	3 402	10,8 ↑
TOTALT	65 330	43 711	49,5 ↑

möten

Med hjälp av AR kan man erbjuda sin fans någonting unikt som man inte stöter på kring varje knut.

– Emmi Jouslehto,
verkställande direktör, Arilyn

- 21** Visuell kultur skapar vår uppfattning om världen
- 22** Sportjournalist Kaj Kunnas vill sätta det goda i omlopp
- 23** Det finns historier som måste berättas högt

Visuell kultur skapar vår uppfattning om världen

Konstnär Aliina Kauranne får nya idéer för sina verk av vardagliga händelser, aktuella frågor och ångest- och frustrationskänslor.

Den mångsidiga konstnären har bland annat gjort illustrationer, grafisk design, animationer, musikvideor och 3D-modellering.

Kauranne anser att bildkonstnärerna spelar en viktig roll då det gäller att väcka samhällsdebatt.

”Visuell kultur skapar vår uppfattning om världen. Vi upphovsmän är ansvariga för hurdana bilder och hurdan kultur vi håller på att skapa”, säger Kauranne.

Frågan om bildkonstens framtid i Finland väcker många tankar hos henne. Kauranne önskar att uppskattningen för utövarna inom branschen ska öka.

”Trots att det är ett privilegium att få arbeta inom denna bransch upplever jag att upphovsmännen fortfarande måste kämpa mycket för sin rätt att skapa och för ersättningarna för deras arbete”, funderar konstnären.

Hon önskar också mer uppskattning för konstnärer med olika bakgrund. Kauranne själv utexaminerades med kandidatexamen från Aalto-universitetet högskolan för konst, design och arkitektur år 2019, men funderingarna kring skolningens roll i branschen har kommit från de upplevelser hennes vänner och kollegor haft.

Vi upphovsmän är ansvariga för hurdana bilder och hurdan kultur vi håller på att skapa.

– Aliina Kauranne, konstnär

➔ [Läs mer](#)

”Det vore fint om uppfattningen att en konstnär kan tas på allvar och hen får uppskattning bara om hen har studerat vid en akademisk konstskola skulle förändras”, konstaterar Kauranne.

Digitalisering och sociala medieplattformar kan erbjuda självlärd konstnärer en möjlighet att få synlighet och sin egen röst hörd samt en chans att nätverka, vilket är viktigt i denna bransch.

”Digitaliseringen ger även nya uppfattningar om bildkonsten, och i stället för att visas på gallerier och museer gör den konsten tillgänglig för alla”.

Kauranne, som är från Helsingfors, valdes i våras till Årets illustratör 2020. Illustratörerna i Finland rf:s utmärkelse, som finansieras med upphovsrättsersättningar samlad av Kopiosto, delas ut varje år till en illustratör eller en illustratörsgrupp som har främjat och representerat illustratörskonsten på ett avsevärt sätt. Enligt juryn har Kauranne skapat ett säregnet visuellt språk som inte kan jämföras med något annat.

”Det känns fint att få det här erkännande för det egna arbetet och ett pris som ger en unik chans att koncentrera sig på det egna arbetet och på att utveckla det”, tillägger hon glatt. ●

Sportjournalist Kaj Kunnas vill sätta det goda i omlopp

Sommaren 2020 skulle Kunnas arbeta som sportjournalist och -kommentator för Discovery under olympiska spelen i Tokyo, men coronaepidemin ändrade planerna. Kalendern tömdes nästan helt och hållet.

”Visst hade jag lite abstinensbesvär, när det inte fanns några resultat eller någon livesport att följa, och spänningen som är förknippad med den saknades”, säger sportfantasten Kunnas.

Kunnas hann arbeta 28 år på Yle innan han blev frilansare för tre år sedan. Som frilansare har Kunnas kunnat dra ner på tempot och minska på arbetstiden. År 2016 fick Kunnas en hjärninfarkt, som förändrade hans liv.

”Före hjärninfarkten var arbetet det viktigaste, först efter det kom frun, barnen, pengar och hälsa. Nu är det viktigaste hälsan, frun och barnen. Även om jag fortsättningsvis tycker om att arbeta!”

Det som fascinerar Kunnas i sitt yrke är den berg- och dalbana av känslor som följer med sporten. Det finns vinster och glädjen som kommer med dem, men å andra sidan finns också förluster. Finlands världsmästerskap i ishockey och första gången Finland kom till slutspel i fotboll har varit oförglömliga ögonblick.

”Men ändå går förlusterna djupare på något sätt. De känns starkare än vinster och innehåller mer symbolik. Ett sådant förlustens ögonblick, som har blivit ett riktigt fint gyllene ögonblick, var finalen på 200 meter medley under olympiska sommarspelen i Atlanta 1996”, berättar Kunnas.

Han jämför upphovsrättigheterna med rättvisa. ”Det är viktigt att det finns upphovsrättigheter. Annars skulle vem som helst kunna knycka ditt arbete och använda det var som helst.”

Kunnas valdes till Årets positivaste finländare år 2016. Hans positivitet har sitt ursprung i tacksamhet.

”Ju längre jag lever, desto mer märker jag hur mycket livet har gett mig. Jag har trevliga människor omkring mig och har haft ett givande arbetsliv. I Finland finns rent vatten, mat och natur, inga krig och inget flyktingskap. Jag är född under en lycklig stjärna.”

Kunnas vill även sprida positiviteten vidare: På Twitter är hans mål att sätta det goda i omlopp. Han är en aktiv twittrare med nästan 46 000 följare.

”Jag tror på att gott alltid besvaras med gott.” ●

Jag tror på att gott alltid besvaras med gott.

– Kaj Kunnas,
sportjournalist och -kommentator

➔ Läs mer

MÖ
TFN

Det finns historier som måste berättas högt

Manusförfattare och regissör Suvi West motiveras av känslan om skyldighet. ”Jag brukar få en stark känsla, en sorts syn eller vision om en historia eller ett ämne, som inte lämnar mig i fred. Den blir på ett sätt kvar inne i mig, tills jag får den ut ur mig i form av en historia.”

Samisk regissör och manusförfattare Suvi West är känd bl.a. för sin dokumentärfilm *Minä ja pikkusiskoni (Sparrooabbán, 2016)* samt för tv-serien *Märät säpikkäät (Njuoska bittut, 2012–2013)*.

Den senaste filmen som West har regisserat, dokumentärfilmen *Eatnameamet – Hiljainen taistelumme (Vaski Filmi)* hade sin premiär i festivalen DocPoint år 2021. Verket fick sin början av behovet att göra samernas röst hörd. West upptäckte att inte ens högutbildade finländare visste någonting om samerna. Människornas attityder var nedvärderande.

”Med filmen vill jag lyfta fram kolonialismen och kränkningar mot mänskliga rättigheter som finska staten riktar mot samerna och som finländare vet ingenting om. Jag hoppas att finländarna skulle alliera med oss och stödja det samiska folkets rätt till existens nu och framdeles.”

Som en som skapar film, känner West ansvar för att vissa historier blir berättade. Känslan om ansvar är tidvis hård men å andra sidan ger den även kraft för skapandet.

”Jag har helt enkelt inte haft annat alternativ än att börja spela in händelserna. Jag tror att om jag inte skapade filmer skulle jag känna outhärdlig ångest och misströstan.”

Enligt West är det inte meningen att all konst bör sikta på samhällsliga förändringar, men man borde värdesätta verk som väller fram ur sådana utgångspunkter. Hon efterlyser rum för olika verk och upphovsmän, såsom konstnärer med olika bakgrund av utbildning.

”Det behövs verk som ingen annan än experter inom konsten förstår men även sådana verk som den stora massan förstår. Jag kan inte förstå nedvärdering å ömse sidor, men kanske är det på ett sätt en del av konstnärens liv – att det är svårt att försörja sig med konst och att konkurrensen är allt för hård”, funderar West.

Hon anser att stödet från AVEK har både ekonomiskt och symboliskt värde. Utan att få stöd skulle det vara väldigt svårt att skapa filmer, eftersom upphovsmän arbetar redan nu inom ramarna för minimala budgetar.

”Dessutom värdesätter upphovsmännen AVEKs principer visavi stöd för professionellt arbete, och om man får stöd från AVEK är det ett tecken på att projektet är av hög kvalitet ur professionell synvinkel.” ●

Det behövs verk som ingen annan än experter inom konsten förstår men även sådana verk som den stora massan förstår.

– Suvi West,
manusförfattare och regissör

Filmer har massor
av oanvänd
potential för olika
berättelsesätt
utanför mainstream.

– Mika Taanila, regissör och producent

VI ÄR KOPIOSTO

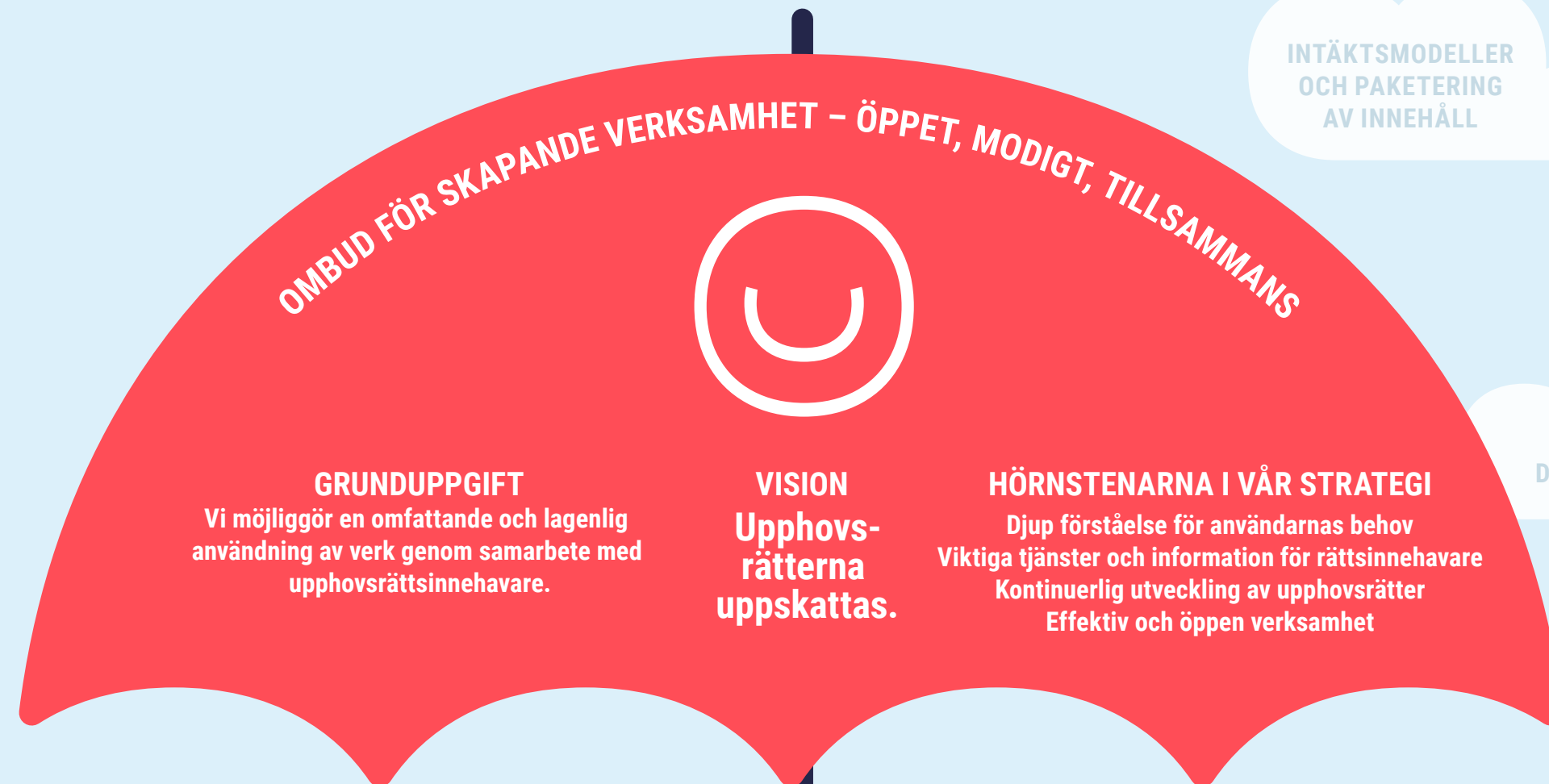
- 25** Vi tar hand om välfärden inom den kreativa branschen
- 26** Organisation och medlemsorganisationer
- 27** Arbete med ett syfte

Vi tar hand om välfärden inom den kreativa branschen

Vi på Kopiosto möjliggör enkel användning av publikationer och audiovisuella verk som omfattas av upphovsrätten vid läroanstalter, i företag och inom den offentliga förvaltningen. Samtidigt säkerställer vi att yrkesverksamma inom den kreativa branschen får de ersättningar de har rätt till för användningen av deras verk.

Vi betjänar en stor skara upphovsmän inom kreativa branscher, såsom författare, bildkonstnärer, förläggare, översättare, skådespelare, regissörer och redaktörer. Vi är Finlands mest omfattande upphovsrättsorganisation för kreativt arbete.

I enlighet med våra värderingar verkar vi öppet, tillsammans och modigt till gagn för det kreativa arbetet.

EKONOMISKA,
POLITISKA OCH
SAMHÄLLELIGA FENOMEN

INTÄKTSMODELLER
OCH PAKETERING
AV INNEHÅLL

DIGITALA
INNEHÅLL SOM
STÖD FÖR INLÄRNING

DATAKONKURRENS

INFÖRANDET
AV INNEHÅLL OCH
ÄNDRINGAR I KONSUMTION

läroinrättningar, staten,
kommuner, religiösa
samfund, företag, samfund

MEMLEMS-
ORGANISATIONER

filmproducenter, grafiker,
författare, kritiker, illustratörer,
förläggare, översättare, musiker,
skådespelare, regissörer, radio- och
tv-kommentatorer, textförfattare,
serietecknare, tonsättare, journalister,
fotografer

Vi möjliggör ansvarsfull
användning av publikationer och
audiovisuella verk som omfattas
av upphovsrätten

Vi säkerställer att proffs inom
den kreativa branschen får den
ersättning de har rätt till för
användningen av deras verk

ORGANISATION OCH MEDLEMSORGANISATIONER

Personal

År 2020 arbetade 43 personer på Kopiostos kontor. Personalen hade en medelålder på 47 år och ett genomsnittligt arbetsförhållande varade i 13 år. Av personalen var 67 % kvinnor och 33 % män.

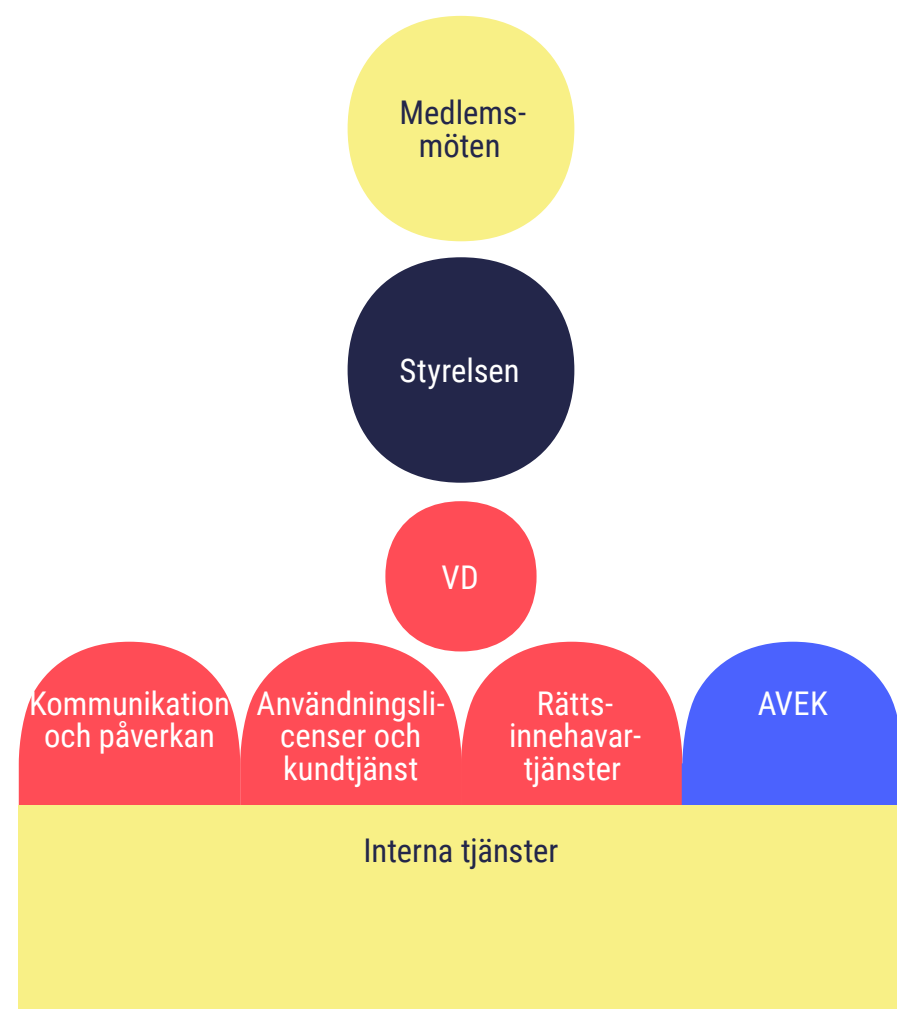
BILD: SUVI-TUULI KANKANPÄÄ

På bilden saknas Aku Toivonen.

BILD: SUVI-TUULI KANKANPÄÄ

Organisationen

Styrelsen 2020

Heikki Jokinen, styrelseordförande, frilansredaktör, Serieskaparna i Finland rf

Karola Baran, verksamhetsledare, Fackförbundet för teater och media Finland rf

Anna-Liisa Haavikko, radio- och televisionsredaktör, Radio- och televisionsredaktörernas förbund rf

Sanna Haanpää, verksamhetsledare, Finlands facklitterära författare rf

Mikko Hoikka, förbundsdirektör, Tidskrifternas Förbund rf

Heikki Karjalainen, översättare till finska, Finlands översättar- och tolkförbund rf

Elina Kuusikko, verksamhetsledare, Finlands Skådespelarförbund rf

Sakari Laiho, direktör, Finlands Förlagsförening rf

Tommi Nilsson, verksamhetsledare, Upphovsrättsföreningen för konstnärer på det visuella området Kuvasto rf

Suvi Oinonen, verksamhetsledare, Suomen Kirjailijaliitto ry

Aku Toivonen, Verksamhetsledare, Finlands Musikskapare rf

Ledningsgruppen

Valteri Niiranen, verkställande direktör

Sari Ahonen, direktör, rättsinnehavartjänster

Maria Bregenhøj, kommunikationschef

Juha Jukkara, direktör, kundavdelningen

Petri Kauste, ekonomidirektör

Ulla Simonen, direktör, AVEK

Arto Tamminen, direktör

Jukka-Pekka Timonen, vice verkställande direktör, juridiska tjänster och forskningstjänster

Medlemsorganisationer

Inga förändringar inträffade under året i vår medlemsbas. Genom våra 45 medlemsorganisationer representerar vi över 50 000 rättsinnehavare. Med stöd av ömsesidighetsavtal som Kopiosto ingått med utländska systerorganisationer företräder Kopiosto även utländska upphovsmän inom det skapande området.

➔ www.kopiosto.fi/medlemsorganisationer

Arbete med ett syfte

Jag utför arbete av betydelse: jag har en privilegierad position eftersom jag får se hur resultatet av stöd från AVEK sprider sig bland publiken via verk.

– Ulla Simonen, direktör, AVEK

Böcker, tidningar, opera, filmer, musikaler, teater, utställningar, evenemang, festivaler, konserter, upplevelser – kultur. Arbete som berör en.

– Juha Kallanranta, inspektör

Den kreativa branschen och varje ögonblick av lycka som den bär med sig ger glädje och krafter.

– Tuula Viitanen, ledningsassistent

Upphovsrättsersättning är en del av lönen för det kreativa arbetet. Arbetet för den har varit särskilt viktigt under detta undantagsår.

– Riikka Kero, planerare

Det bästa i att arbeta för den kreativa branschen är att man kontinuerligt lär sig något nytt. Förändringar som sker vid marknader för digitalt innehåll förutsätter att vi kommer med flexibla och modiga upphovsrättslösningar.

– Matias Anttonen, utvecklingschef

Det bästa med Kopiosto är det att jag får arbeta tillsammans med trevliga kollegor för den kreativa branschen.

– Laura Valkama, avräkningsadministratör

Kopioisto
 Hietaniemenkatu 2
 00100 Helsingfors
 09 431 521
 kopioisto@kopioisto.fi
 www.kopioisto.fi

BILD FRÅN FILMEN MEREN TUOMAT, SOM FÅTT STÖD AV AVEK.
 REG. ANNA ANTSALO, TUFFI FILMS OY, 2021. BILD: TUFFI FILMS OY